

kvene zadeve, za kar nimajo oblasti, nas uboge kmete pa v nemar puščajo! Mar jih zato debelo plačujemo, da nam sv. vero podkopavajo in v cerkvene pravice segajo? Odkar niste več pokorni sv. materi kat. cerkvi, se množijo hudodelstva, gre vse rakovo pot! Šole ste — kolikor vam je do zdaj mogoče bilo — brezverske napravili, šibo iz šol odpravili, z ječ pa železje in palico, in pomnožili niste blagostanja, ampak le — hudodelstvo! To je sad vašega liberalizma in po sadu se drevó sodi!

V Zrečah je bila dné 7. rožnika volitev cerkvenega skladnega odbora (Konkurrenzausschuss), in voljeni so bili peteri srenjski odborniki, od katerih le želimo in se tudi nadjamo, da bodo res tudi „skladali“ ali pripomagali, kadar bo pri cerkvah in cerkvenih poslopih poprav treba. V izgled vam naj bodo sosednje fare: Šent-Jungerska, Konjiška in Straniška, kder se toliko stori za cerkve in čast Božjo, ker so ondašnji moške edini misli z gospodi župniki.

Ob koncu pa tebe, dragi nam „Gospodar“, vprašam: ali res v ta cerkveni konkurenenci ali skladni odbor ne sme kdo drugi izvoljen biti, kakor le občinski odborniki? —

Odgovor „Gospodarjev“: Ravno nasprotno je res! §. 13. postave od dné 28. apr. 1864 za vojvodstvo štajersko določno govori: „Ta odbor se sestavi iz peterih udov, kateri se po predstojnikih in (srenj.) odbornikih dotičnih, za skladanje obvezanih srenj, voli izmed srenjčanov („Gemeindegliedern“) in seer po absolutni večini glasov na 3 leta.“ — Predstojniki in odborniki imajo torej pravico voliti; pravico voljenim biti pa imajo vsi srenjčani z volilci vred. Smešno je pa, če volilci — sami sebe volijo!

Izpod severnega Poharja. † Komu ni znano, da se šole od leta do leta slabeje obiskujejo? Gg. učitelji sami britko tožijo, da so šole večidel prazne, ter poprašujejo, kaj in kako početi, da bi roditelji radi otroke v šolo pošiljali? V Vuhredi so otroci pred- in popoldne v šolo hodili; ker je pa šola večidel prazna bila, so krajni šolski očetje sklenoli, da naj večji otroci dopoldne, mali pa popoldne v šolo hodijo. Kakor pa iz zanesljivega vira vemo, zdaj še manj otrok v šolo prihaja kot poprej. Ako se pa stvari do korenine gre, je razvidno, da je prvi vzrok, zakaj da ljudem za šolo ni, v tem, ker mnogi učitelji na svete reči nič kaj ne porajajo. V Ribnici sta dva učitelja; ali v praznik Božjega Telesa letos nobenega pri procesiji ni bilo, da bi bil šolarje nadzoroval; lani je bil tudi Vuhredski učitelj ravno tako storil. Stariši godrnjajo: „Zakaj bi otroke v šolo pošiljali, kder se le pobožnosti odvajajo, kajti imajo nad učitelji slabe zglede.“ Govori se tudi, da gg. učitelji mesto poučevati, v šoli druga opravila opravljajo; ker so namreč pogosto občinski pisarji, v šoli za občino pišejo, otroke pa vganjati pusté, kar se jim poljubi. Nekateri učitelji

celó v šoli kadijo, ker jih nihče ne opazuje. Neki učitelj mi je rekel: „Hvala Bogu, sedaj smo prosti, ker nas v šoli nihče ne nadzoruje, kaj da počenjamo.“ —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ko bi ne bi pravični Bog tako glasno in razločno govoril in svaril po nevihtah in drugih neštevilnih nesrečah, ki nas tarejo, bi se človek le smejal dandanešnjemu svetu, ki postaja čedalje bolj — otročji. Ene dni sem so ropotale vse liberalne novine, kakor da Avstrija na vseh krajih v šibre leti. In kaj je bilo? Nič druga kakor to, da so svetli cesar vojnega ministra Kuhna odstavili in Kollerja za novega ministra postavili, vrednikov liberalnih novin pa niso poprej vprašali, ali smejo to storiti?

Ker cesarski pismi na oba omenjena ministra niste podpisani bili od vkupnega ministra Andrassy-a, je šel krič po vseh liberalnih novinah, da je vstav (Verfassung) v nevarnosti! Mi smo si na tihem mislili: Hvala Bogu, da so svetli cesar pri tej priliki krepko na noge stopili in prevzetnim ustavakom pokazali, da so gospod, ki z armado sami zapovedujejo! — Brž potem pa, ko so liberalne novine enoglasno regljati začele nad svetlim cesarjem, prinesla je uradna „Wiener Ztg.“ pismo do „ljubega grofa Andrassy-a“, v katerem mu svetli cesar naznanjajo, minister pa to podpisuje, da je Kuhn milostljivo odstavljen in Koller na nja mesto postavljen. Uradni list se pa izgovarja, da se je dan poprej, ko ste prvi dve pismi razglašeni bile, „pozabilo“ razglasiti tudi pismo na Andrassy-a! S tem je primtrobentača ustavakov, „N. fr. Presse“, jako zadovoljna. Kaj bi ne bi? Domovina je s tem rešena! Mi smo pa tudi zadovoljni, ker je Kuhn vrh vsega tega vendar le — šel!

Otročarija Nr. II. „Tagesp.“ si je po vselej zanesljivo izviri izmislila, da sta Lavantski in Sekovski knezoškof deželni vladi naznanila, da bočeta proti „verskim“ postavam roke križem držati in vse ministru Stremayru prepustiti. Naš mil. knezoškof pa pišejo listu „Vld.“, ki je oni glas s „Tagesp.“ povzel, da je „vse to celó izmišljena stvar“, kar „Mbg. Ztg.“ strašno bode. Nekaj enakega prinesel je zastran Sekovskega mil. knezoškofa graški „Volksbl.“

Otročarija Nr. III. V Krems-u na Dolnem - Avstrijskem imeli so ustavaki shod; ktere se je udeležilo, ako se vsi hlapeci in radovedni pobalini uštejejo, po poštevu dra. Koppa kakih 490 oseb, drugi pa pravijo, da jih je bilo 491 vkupaj. Naj si bode kakor rado; gotovo je le, da so ustavaki iz vseh mest pometli svojih ljudi in v Krems komandirali. Ker so toraj vsi bili povabljeni, ki so enih misli, so bili tudi sklepi „soglasno“ sprejeti. Ti sklepi so pa: da se Jezuiti in njim enaki redovniki izženejo; da

odpadniki, staro-katoličani, enakih pravic s pravimi rimo-katoličani dobodo; da se civilni zakon vpelje, „verske“ postave pa ostro zvršujejo; da se cerkveno premoženje pograbi in duhovniki popolnoma iz ljudskih šol zapodijo, da ne bodo več zvižaje počenjali itd. Sicer se pa „Kremsarji“ strašno bojé „obrata“ (reakcije), o katerem se jim zdeva, da že nekaj v oblakih visi, ker so cesar vojnega ministra tako nenadoma odpravili in resnega Kollerja v ministerstvo poklicali. Otročarije!

Česko. Oklie in imenik federalističnih kandidatov se je razposlal občinam, ki volijo 3. in 4. julija. V oklien pravijo česki prvaki, da so Čehi sicer pripravljeni k spravi, da se pa posilama ustavakom ne podvržejo. Iz konservativnih velikih posestnikov kandidira edini grof Jan. Harrach, ki je že poprej večkrat voljen bil. Med mnogimi novimi kandidati je tudi prejšnji minister bogočastja, g. Jiřeček.

Papeževa 29letnica se je povsod kaj lepo slavila. V Mariboru so mil. knezoškof slovesno sv. mešo služili in ob koncu „Tebe hvalimo“ zapeli. Po škofijski naredbi so bile svečanosti po vsej škofiji. Isto poroča „Slovenec“ iz Kranjskega, kder je mnogo lepih kresov na predvečer gorelo. —

Vnanje države. Sv. Oče so v silno lepem in navdušenem odgovoru na vošila kardinalov dné 17. t. m. odgovorili in kakor vsako leto ponovili protest zoper oropanje papeževih dežel, zoper iztiranje redovnikov in roparsko polastenje samostanov in vsako nasilstvo proti kat. cerkvi. To storijo letos še posebno zato, ker so Jim nedavno pismeni in ustmeni opomini došli, da bi se z nasprotniki cerkve porazumeli. Kako? vprašajo sv. Oče. Eni, ki so začetniki vseh krivic zoper kat. cerkev, so trdi kot kamen, ž njimi tudi največa dobrota nič ne opravi. Drugi, ki so in še ž njimi vlečejo, začenjajo zdaj spoznavati, da je mesto pozemeljskega raja in blagostanja nastopila splošnja revšina, poguma pa nemajo, da bi svoje zmote očitno spoznali in se poboljšali. Ne ostaje toraj druga, kakor počakati in Boga prositi, da jih razsveti in ojači. — Zares prav božji glas na stolu sv. Petra!

V Mogunciji na Nemškem imelo je društvo nemških katoličanov sijajin občni zbor, katerega so se udeležili najodličnejši nemški katoličani. Z Dunaja je bil baron Stielfrid. Sprejeti sklepi spričujejo prav jasno, da se nemški katoličani ne udajo Bismarkovi sili.

Za poduk in kratek čas.

Felicijan Globočnik.

(Življenjepisna črtica.)

(Konec.)

Bil je pokojni Fel. Globočnik ud celovške kmetijske družbe, katera mu je prostovoljno di-

plomo poslala. Priloženo pismo priča, kako da so njegove zasluge in gospodarske znanosti poznate bile in se čislale.

Kjer je le mogel, pospeševal je z veseljem občno korist. Tako se je l. 1846 veliko trudil pri stavljenji koz, za kar mu je celovška okrožna oblast posebno hvalo izrekla.

Sodeloval je pri nekdanjih, slovenskemu ljudstvu jako priljubljenih Slomškovih „Drobtinicah“. Spisoval je pridno in vestno farno kroniko, katero je pričel Jan. Goličnik, *) katerega životopis je Gl. v „Drobtinicah“ l. 1859 razglasil, in katerega je v vsem dobrem posnemal. Tudi Goličnik se je rad bavil z ekonomijo. Za svojim vrtom je imel vedno po 100 do 120 panjev čebel. Dobival je po 100 kron za strd in vosek. Spisal je tudi knjižico: „Poduzhevanje za vse Zhebellarje utisnenu v Zelli“ per Fr. Joh. Jenko 1792 (str. 200).

Sestavil je pokojni Felicijan za mesec maj življenje svetnikov, katero je Slomšek izdal. Podpiral je rad domače slovstvo naročevaje se na izišle slovenske proizvode. V društvu obnašal se je prijazno in ljubeznjivo. Gostoljubnost mu je bila kakor prirojena. Osebna prijatelja sta bila z ranjkim nepozabljivim nam Matijem Vodušekom, katerega gostoljubnost in ljubezen do slovenske domovine ste gotovo sleherniku znani, ki je priliko imel, le nekaj časa ž njim občevati.

Veliko veselje imel je Gl. z učenci, katerih srca si je kmalu pridobil po prijaznem a tudi ostrem vedenji. Kaplanoval je del časa v Braslovčah, in pri svojem odhodu prejel je addresso, v kateri se mu učenci in učenke prisrčno zahvaljujejo za podeljene jim nauke, katere spolnovati mu s solznimi očmi obetajo.

V poslednjih letih začele so Globičnika telesne moči zapuščati, posebno noge odrekale so mu svojo službo. Umril je 22. nov. 1873. Bog mu naj obilno povrne dobrote, katere je slovenskemu národu mnogo let skazoval! M. N.

Kratkočasnica.

Kako prebrisane glave so včasí vinski brati, da bi si po lahki poti za pijačo potrebnega evenka priskrbeli, nam kaže naslednja dogodbica. Trije amerikanski vinski bratje se neki večer, preden se ločijo, ostro zavežejo, na tenko spolniti prvo povelje ali naročilo, katero bo vsak izmed njih od svoje žene prejel, ko bo v temni noči domu prikimal. Kdor mož beseda ne ostane, mora drugi dan pet tolarjev globe ali kazni plačati, da bodo zopet zmagogli vinsko kapljico v grlo točiti. Drugi

*) Bila sta dva brata Janez in Márko Goličnik, Mozirjana. Janez (rojen 1737) postal je v Beču bakalavrij sv. pisma. Bil je kaplan v Braslovčah in spovednik nun v Ljubljani. Umril je kot Grižki župnik 1807. Márko Goličnik je pa bil župnik v Rušah od 1. julija 1779 do svoje smrti 17. febr. 1819. Bil je mož poln šegavosti in dobre volje.